



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rerum permutatione. Consilium CCCXLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

De rerum permutatione.

SUMMARIUM.

Collatio ex permutatione an turnum consumat.

1. relationis vis est, ut contineat casus relationis comprehensos.
2. Permutatio non facit vacationem quoad Collationem sed quoad permutantes.
3. Resignatio in manibus Papae facta permutationi similis est respectu necessariae collationis.
4. Resignatio in favorem valet, imo etiam constringit Papam.
5. Clausula in permutationibus, non alijs, neque aliter, neque alio modo.
6. Vacatio libera non inducit praeventientem Papam.
7. Patronatus iuri clericis, non laici derogat Papae.
8. Beneficij possessio requirit titulum saltem coloratum.

CONSILIVM CCCXLII.

VERBA concordiae inter Dominum temporalem, & Capitulum collegiatæ Ecclesiæ Insulensis, super collatione seu præsentatione Capellanæ in effectu hæc sunt. Quod dictam Capellaniam tempore huiusmodi concordiae vacantem per mortem Domini Hugonis, Dominus temporalis conferret, seu ad illam præsentaret; quodque deinde Capitulum præsentaret proximâ vice, cum Capellania vacaret per mortem aut simplicem resignationem illius, quem dicta primâ vice Patronus laicus præsentavit; & sic deinceps vicissim unus post alterum, quoties vacaret, præsentaret. Et si Capellania esset alicui concessa per imperationem à Domino Papa obtentam eo tempore, quo tunc erit ad præsentationem Capituli, erit illa loco præsentationis per Capitulum facta, & tunc proximâ vice conferet Patronus laicus. Et si permutatio fieret per eum, qui à Patrono laico præsentatus erit, permutationem admittere Patronus laicus; & omnes permutationes habebunt locum quoad illum, cuius vices erunt præsentare; hoc est, non consumet illius vices. Ex facto contigit, quod præsentatus per Patronum, occurrente vacatione in eius turno, in Curia Romana resignaverit hanc Capellaniam in favorem sui nepotis & non alijs; reservatis ipsi resignanti omnibus fructibus Capellanæ loco pensionis, & regressu ad Capellaniam; cum protestatione, quod alijs non intenderet resignare. Mortuo hoc nepote resignatario, oritur contentio, ad cuius collationem, seu præsentationem pertineat hæc Capellania? Patronus turnum Capituli consumptum contendit, propterea quod eo stante Papa dicto nepoti de illo providerit; contra Capitulum, & qui ad Capituli collationes ex privilegijs Academicæ Lovaniensis nominatus est, vices Capituli adhuc durare dicit, ob id, quod illo stante, nulla contigerit seu occurrerit vacatio, vel per mortem, vel simplicem resignationem. Queritur, utra harum partium iure, & rectius contendat?

Paucis respondemus, iustam dubitandi causam non esse, cur ad Capituli præsentationem non pertineat hæc occurrens ex prædicta morte vacantis huius Capellanæ collatio: quoniam in

stendo verbis prædictæ concordiae, quæ vicissitudinariam ordinem præsentandi præscribit, verum est ab ultima præsentatione, quam Patronus laicus fecit, non occurrisse vacationem ex morte aut simplici resignatione novissimi per Patronum præsentati. Ita enim habent verba: *Nous Doyen & Chapitre dessus nommez, aurons la premiere presentation; apres quand ladite Chapellerie vacquera par la mort ou resignation simple de celui, qui ladite Dame Marguerite ou son mary y aura presente: Hoc est, Nos Decanus & Capitulum supra nominati habebimus primam per se vacationem; postea quando dicta Capellania vacabit per mortem aut resignationem simplicem illius, quem prædicta Domina Margarita vel eius maritus præsentaverit. Sic ut non delata præsentandi occasione ex causis in concordia expressis, neque exercendi, neque repudiandi, aut amittendi seu consumendi huiusmodi juris aliqua sit ratio, l. Delata de verb. sig. l. Nolle, l. Is potest de acq. hered. Et quod dicitur de imperatione seu concessione Papali, quod illa consumet turnum Capituli, referendum ac restringendum est ad illos casus, qui pertinent ad turnum ac præsentationem Capituli. Id enim demonstrant evidenter hæc verba: *Et si ladite Chapellerie estoit donnee par imperation de nostre Saint pere le Papa du temps qu'elle sera en la presentation & au tour dudit Chapitre: hoc est, Et si dicta Capellania esset obrenta per imperationem à S. D. N. Papa eo tempore quo erit in præsentatione & turno dicti Capituli. Iam verò ex præcedentibus verbis constat, turnum seu vices Capituli non esse, nisi hoc beneficium post præsentationem à Patrono laico factam, vacet per mortem aut simplicem resignationem eius, qui per Patronum laicum præsentatus fuit: 1. vis enim relationis, quæ in concessione Papali constituitur, ad se trahere debet relatos casus comprehensos sub facultate præsentandi Capitulo alternatim reservata, l. Si prior & ibi Bart. & Bald. D. Solutio matr. Decius consil. 47. Pro viribus nu. 2. l. Afferro de hered. instit. 1. Vnde etiam nominatim exceptus est casus vacationis per permutationem; ut is neutri parti turnum faciat, vel consumat; quia scilicet quamvis permutatio vacationem faciat, respectu ipsorum compermutantium, c. 1. De rer. permutat. lib. 6. respectu tamen Collatorum veram ac propriam vacationem non facit, Freder. de Senis consil. 62. Verum videtur, Rota decis. 23. Fuit dubitatum, alias est 2. sub tit. de rer. permut. in novis: sic ut permutationes auctoritate Episcopi fieri possint, non requisito consensu Patroni; quia ex causa permutationis libera vacatio non datur; cum compermutantibus, non alijs, sic vacantia conferri debeant, Clem. 1. De rer. permut. * Ad cuius vacationis similitudinem quoque accepta videri debet vacatio, quæ contingit in manibus S. D. N. Papæ in favorem certæ personæ: illa enim similis est vacationi ex compermutatione, & illius effectum habet quoad collationem necessariam faciendam; quia Pontifex sibi eam legem præscripsit, ut ex tali resignatione condicionali, seu in favorem alterius facta à alteri alicui ipse conferre non possit, Gloss. & DD. in c. Ex parte 1. De off. & potest. iud. deleg. Ita ut si Papa sic resignatum ac vacans beneficium alteri conferat, quam ei, in cuius favorem**

vorem facta fuit resignatio, non valeat provisio, Petr. Rebuff. in praxi benef. lib. 3. c. de resign. condition. potissimum quando resignatio fit cum taxativa hac clausula, *nec aliter nec alio modo* (uti hic proponitur factum per ultimum Patroni laici presentatum) * Hæc enim clausula vim conditionis habet; efficitque, ut nihil videatur actum, si secundum sic præscriptam conditionem res non expediatur, Baldus in Auth. Ingressi C. De sacros. Eccles. last. cons. 162. In causa contradictionis nu. 5. vol. 2. Cum ergo par in utroque hoc genere resignationis ex causa permutationis, & in favorem tertij, sit Pontificis necessitas, ac resignantis potestas, non patitur ratio, ut alius sit alterius effectus. Et si lubet in eo consistere, sub resignatione seu vacatione ex permutationis causa, quæ sola formaliter in dicta concordia expressa conspicitur, non contineri modum hunc resignationis conditionalis in favorem; ut regulariter uno modo vacationis expresso, alij exclusi, aut saltem non comprehensi intelliguntur, 6. Statutum De rescript. lib. 6. hoc quoque ex adverso admitendum erit, hunc casum seu modum vacationis in dicta concordia omisum esse, & pro omisso haberi; quia scilicet neque exprimitur in casibus vacationum, quibus Capitulum posset presentare, quorum duo tantum expressi sunt, per mortem, ac simplicem resignationem; neque in exceptione, quæ sola est de vacatione ex causa permutationis. † Quo constituto dicendum erit, hunc sic omisum casum regulandum esse secundum dispositionem juris communis, l. cum Praetor D. De iudic. l. Si cum dotem in princ. Solutio matr. c. Suscepit & ibi DD. De rescript. lib. 6. quæ est, ut non consumatur turnus conferre debentis, quoties per vacationem ex condicionali resignatione, ad manus Pontificis facta in favorem alterius, beneficium confertur: quia huiusmodi resignatio non aperit viâ vacationi ipsi Ordinario sed Pontifici tantum. Et generaliter secundum communes terminos Iuris, per quamcumque provisionem Pontificiam, seu quodcumque per illum præstitum impedimentum, non consumitur turnus Ordinarij, etiamsi beneficium ad illius liberam collationem vacaverit: nam hanc libertatem cum Papa præveniendi tollat, libera vacatio dici non potest; ut in Rotæ Romanæ Auditorio apertè definitum ac decisum est, decis. 190. Nota quod ubi ex statuto, aliàs est 21. sub tit. de preben. in antiq. Gloss. pragmat. Savar. in tit. de collat. §. item quod omnia prædicta ad verb. faciende.

Neque parti adversæ suffragatur, quod generalibus verbis dictum videatur, impetrationem Pontificiam in turno Capituli occurrentem vices Capituli consumere; & quod impetrari censeatur à Papa beneficium, quod ab eo obtinetur ex quocumque genere vacationis; nec interfit, an alicui conferatur, an assignetur beneficium, d. c. Suscepit De rescript. lib. 6. quia, ut superius diximus, in simpliciter & absolute dictum est de impetratione & concessione Pontificia; neque simpliciter de casu turni dicti Capituli, sed qualificativè, & conjunctim de impetratione Pontificia, tempore quo presentatio & turnus erit Capituli. † Iam verò indubitatum est, nec præ-

sentationem, nec vices Capituli esse, cum possessor beneficij resignat in manibus D. N. Papæ conditionaliter in favorem tertij, ad quod solum respexerunt concordantes, ut quoniam Papa plus juris habet occurrente vacante in Patrono Ecclesiastico, quam in laico, quod illum prævenire ac ejus potestati ante & post de qua e possit; ex ordinaria tamen potestate simpliciter & semper non possit hoc ita facere in præjudicium Patroni laici, Gloss. in c. 2. De preben. lib. 6. in verb. collatio, & in c. Cum dilectus De iure patron. sic ut casus Pontificiæ provisionis noccat tantum vacationi, quæ Capitulo deferretur. Sed hoc dici non potest, cum vacatio Capitulo ne momento quidem aperitur; ut est in vacatione ex causa permutationis, cui assimilatur vacatio ex causa resignationis conditionalis in favorem tertij. Quod nisi dicatur, inventa erit Patrono laico via, quæ turnum Capituli semper eludat; presentato per eum aliquo fiduciario, quem Custodi nos vulgo vocant; qui colludendo cum Patrono obtentâ presentatione statim, aut paulo post hanc Capellaniam resignet in manibus Papæ in favorem tertij, cui Patronus principaliter conferre ab initio constituerat; vel si constituerat presentato principaliter conferre, inducitur eo aut persuaso, sæpè etiam præcedente tacita patetione, ut hanc resignationem faciat in favorem tertij alicujus, qui titularius tantum futurus erit, reservatâ sic resignanti vel magna pensione, vel omnibus fructibus Capellanæ pro pensione; ut in casu proposito factum proponitur; quod nulla ratione ferendum est, c. 2. De renunt. lib. 6.

His igitur, ac alijs per me prius in hac causa adductis, attentis; in eo persisto, quod hæc, de qua nunc quaeritur, hujus Capellanæ vacatio, pertineat ad Capitulum, & minime ad Patronum laicum; quodque ob id nominatus ad collationem dicti Capituli, vigore nominationum Lovanienfium, eandem Capellaniam obtinere, & in ea tam in petitorio, quam possessorio præferri debeat illi, quem Patronus laicus presentavit: † quia ne coloratum quidem titulum habet, sine quo in possessorio beneficio obtinere non potest, Gloss. ult. in clem. 1. De caus. poss. Rebuff. ad consuet. regias tit. de caus. benef. poss. art. 1. Gloss. 2.

De rerum permutatione

SUMMARY.

Permutatio ex statuto prohibita.

1. Statuta stricte accipienda.
2. Permutatio resignationis species, sed distincta.
3. Specie una prohibita, totum genus non censetur habitum.
4. Beneficiorum vacatio in curia Romana.
5. Papa & alterius Superioris auctoritas censetur per omnia excepta.

CONSILIUM CCCXLIII.

STATUTO insignis Ecclesiæ Metropolitanae Moguntinae iuramento Capitularium obfirmato, non tamen auctoritate Apostolica confirmato, inter cetera cautum est; ne quis ejusdem Ecclesiæ Canonicus suos Canonicatum &